

EX TOMO VII. SVRII,

Encomium S. Bathildis electæ ob omnigenam virtutem Reginae Galliae, natæque Stirpe regia peregrina, ex M. S. codice Rubeæ vallis claustrii.

Sur. Tom. 7. 26. Ianuar.

Perfectionem.

Humilitatem.

Bathildis orta genere regio Saxonum transmarinorum fedes suas in Britannia maiore habentium iuencula rapta loco prædæ in Echinoaldi prætorio præfecti domum gratis vel pretio deuenerat. Cui cum omnibus domesticis ob decorum seruitium, & spartæ suæ exornationem erat gratissima. Erat enim animo benigna, & moribus vndequaque pudica, sobria, prudens & amabilis, nulli machinans malum; nec leuis, nec præsumptuosa eloquio, nec senerationis amulsi operi instans. Erat & forma corporis grata, aspectu decora, & hilaris, incessu gratia. Domino gratiosa astans pocillatrix erat contra fastum. Quin imò in humilitate fundata cunctis sodalibus morigera & amabilis erat. Senioribus honorem, vt par, deferebat, inseruiebatque calceis detrahendis, tergendisque, aqua adferenda, vestibus parandis, sine mora, murmure & tergiversatione. Hoc agendi modo, hac virtutis via ad omnium amicitiam sociarum, ipsius Domini gratia.

ni gratiam aditum sibi muniuit, ita vt Dominus post mortem coniugem ipsam sibi sociare constituerit. Quo intellecto eius proposito virgo clam & studiosè ab eius se subtraxit aspectibus. Vocata igitur ad principis cubiculum, secreto in domus recessu vilibus stragulis tecta suspicionem latibuli sui effugit, hoc præ omnibus intendens, ne à scopo honorum & sponsalium cælestium aberraret. Et quidem domino suo alteram sibi iungendi sponsam causam probauit, sibi que ad regaliam nuptiarum fastigium humilitate aditum patefecit. Nupsit igitur Clodoueo regi ipsa ex regio stemmate prognata similem sobolem datura. Hinc collata sibi à Deo gratia vigilantî studio & regi obtemperabat vt Domino, principibus se ostendebet, vt matrem, sacerdotibus vt filiam, adolescentibus vt piam, nutricem: Eratque à amabilis omnibus diligens sacerdotibus vt patres, monachos vt fratres, pauperes vt domesticos, peregrinos vt filios (quia & ipsa peregrina fuerat) amplectebatur. Viduis orphanis, & pupillis subsidia vitæ ministrabat, & omnibus omnino debilibus opem ferebat. Iuuenes quoque ad religiosa studia exercenda semper commonefaciebat, atque regi humiliter, assiduèque pro Ecclesiis & pauperibus suggerebat. Iam enim sub seculari habitu Christo militare cupiens frequentabat orationem quotidie se Christo cum lacrymis commendans. Cui ipse rex pius consulens iuxta fidem & deuotionem eius, vt plenius, quod optabat, perficeret, Pium Abbatem

*Fugit nuptias**Nuptia regia.**Ergo exter-nos.**Cond-
intorin
picta-*

Genesium in aula tunc assiduum postea Lugdunum
Præsulem in partem onerum adiunxit, cuius o-
pera sacerdotibus & egenis obsequium, nudis ve-
stem, mortuis sepulturam impendit: & imprimis
per omnes prouincias ad supplicationes pro vi-
regis instituendas largissimam stipem erogabat.
Nec multò post rex anno regni xvii. mortuum
Lotarium filium hæredem reliquit. At ipsa pe-
ce meritis suis renouata, sacrorum ordinum em-
ptione & venditione Simoniaca, exactioibusque
iuuentutis sublatis, sobrietate & pudicitia, & ora-
tionis pro regni statu studio commendato, præ-
cepto & renouato in monasteriis tandem occasio-
ne cædis superbi Sibrandi Episcopi contra iuris
ordinem factæ, ne ipsa vindicaret, à proceribus à
regimine dimissa suo optato Monastices inflatè
to se tradidit.

*B. Gentilis Rauennatis femine En-
comium.*

Sur. Tom. 7. 28. Ianuar.

Authore Hieron. Rubco,

Anno 1529. decessit Thomæ Iusti aurifici
Verbonensis filia, coniux Iacobi Pianelli
Veneti Sutoris: quæ iam pridem, consuetudine
Margaritiæ piissimæ maximam sanctitatis opi-
nionem contraxerat, auctam indies vitæ innocen-
ter sanctèque agenda. Mater fuit quorundam fe-
liorum

liorum præsertim sacerdotis Leonis. Eo autem
 per sancto viuendi genere mariti odium ita vehe-
 mens sibi conflauit, vt ab illo non modo verbis
 asperis, sed publicis calumniis, facis acerbis, ac ver-
 beribus multis sæpissimè in ingentes calamitates
 præcipitaretur, quas tamen ea animi moderatione
 tulit, vt Margaritæ magistræ omnia diuinitus cog-
 noscenti, atq; quomodo se haberet, sciscitanti, re-
 sponderet habere se multò melius, quàm mereretur.
 Quo factum est, vt assiduis à Deo precibus tandem *Ma-*
 aliquando mariti in melius commutatos mores *viri e-*
 impetrauerit. Ergà plurimos sibi iniuriis & contu- *menda-*
 melius molestos tanta vsa fuit beneficentia, vt pri- *mo.*
 ma illos ad iram odiumque deponendum, conci-
 liandamq; inter se concordiam blandis verbis in-
 uitaret: in egentes misericordiam, cum re non pos- *Opera*
 set, (amabat enim paupertatem) lacrymis & dolo- *pieta-*
 re testabatur. Plurimis sanctitatem precibus im- *tis.*
 petrauit: animiq; curas & molestias sermone le-
 uauit: occultas cogitationes cognouit. Testatusq;
 est Paulus Vegius Casensis se Margaritæ & Genti-
 lis precibus, cum iam ad cælestis vitæ præmia vo-
 caræ essent, animi tranquillitatem, corporisq; sa-
 nitatem ex grauissimis morbis sæpius obtinuisse:
 vt & alii castitatem, alii alia per Gentilem impe- *Secre-*
 trarunt. Monuetulus quoq; in lucta contra luxu- *torum*
 riam ipsius, vt fusè narrauerat, precibus victor e- *cogni-*
 uasit. Ipseque retulit, sæpius cum multi adessent, *tio.*
 cuiuslibet peccata Diuinitus ab eadem cognita &
 castigata esse. Multa insuper vaticinata est. tametsi
 id ægrè admodum faceret, nec affirmanter: neque

enim visis, quæ sibi frequenter diuinitus oblatæ
 bantur, facillè credebatur. Rauennæ cladem prædixit
 sam sigillatim, vt & Romæ prædixit. Testatur
 Hieronymus Malufellus se admodum aduocantem
 scientem cognita de Geniæ aspersionem fornicationis
 precibus eam accessisse, doloreque admissorum
 tà tactum & acie mentis illustratum, vt moribus
 mutatis omiffam quadriennio exomologesin
 ceret. Frequenter idem perspexerat precantem
 sibi sacerdos daretur, quo cum arcana cordis com-
 municaret. Nec multò post in animum induit
 vt fieret sacerdos, cui proposito inhaerentem
 tolerabilis dolor inuasit: quo tamen Gentilis
 refacto statim exhilaratus est animus, ac inanis
 mor & sollicitudo pulsa. Quartus dein ipsi com-
 tubernalis accessit piè per 13. annos obdurans.
 Ipsa Gentilis in doloribus multis & magnis
 tiens & vultu hilaris tribus in hebdomada diebus
 vnica refectione contenta omnibus Dominica
 Synaxin participabat. Prædicta die obitus non lo-
 mel Hieronymo, eoque (leone filio præmortuo)
 ex assè hærede relicto dato mandato, vt domum
 suam in templum commutaret, morte felici vite
 que consentanea obiit.

Mor-
240 vi-
vo.

Vita compendiosa B. Sigeberti Austrasiorum regis, ex qua apparet conditio affinitatorum & verorum coniugiorum, & mica status regni & Religionis propertis
scripta a Sigeberto Monacho Geneblacensi.
De eius canonizatione nihil extat.

Sur. Tom. 7. 1. Febr.

ANno 586. Lotarius 11. Chilperici regis & Fridegundis filius in Francia admodum puer regnare cepit: qui compos rationis honestati morum studere cepit, totoque Galliae regno primus potitus est. Hic anno regni 39. Dagobertum filium suum in consortium regni adsciuit, eiusque adolescentiae moderatores, & regiminis fideles socios S. Arnulphum ex Maiore domus Melensem Praefulem, & Pipinum Maiorem domus Proceribus potentia & prudentia praestantem. Horum auxilio Dagobertus tum regni fines propagauit, tum Saxones coercuit caesis gladii sui mensuram supereminentibus. Patre Chilperico defuncto virtus filii Dagoberti exercita aequitate, liberalitate in pauperes & sacros homines, aliisque artibus & disciplinis elanguit consiliis piorum destituta, libidinis impetu & licentia deprauati, ut etiam uxores saepe repudiaret, iisque alias, & vxoribus pellices superinduceret. Cum autem nullum filium heredem acquireret & ipse solus regii sanguinis cum fratre Chariberro ob simplicitatem ad regnum inepto superesset, optauit, Deumque pro prole rogauit, quae non multo post ducta Ragnetruide Austrasiorum nobilissima ei contigit. Anceps igitur cuiusdam sancto baptizandum & curandum traderet, constituit reuocare S. Amandum, quem antea ob increpationem regno eiecerat, qui labores uoluntarie peregrinationis ubere fructu praedicationis per Franciae prouincias solabatur & compensabat.

Dagobertus rex defecit.

S. Amandi zelus.

R 2

Huic

Respon-
det in-
fans
bapti-
can-
du A-
men.
Pipinus
egre-
gius
dux.

Mors
Pipini.

Huic post requisitionem reperto filii sui curam
impositurus vix nisi multis procerum & SS. Au-
tistitum precibus eo permouit. Aurelii igitur p-
sente rege & fraatre, cum à sancto puer 40. diebus
vt catechumenus benedictionibus præmuniret
nemoq; his finitis responderet, ipse infans respon-
det. Amen. Statimq; baptizatus est leuatus è S. the-
te ab ipso & Chariberto. Rex lætus Aman-
honore prosecutus Traiecti Præsulem constitu-
Exinde inuidia vix altis gradibus absente Austr-
siorum procerorum pæne omnium Pipinus inu-
ditur aut morte aut gradu deturbandus, qui vitu-
di seminarii discordiarum causa abrepto secum
nutriendum Sigeberto ad Chilpericum in Aquit-
taniam diuertit, vnde non multo post redux ex-
sifata litium nubecula Turiugiam infestam exco-
sionibus in Gallorum fines frequentibus præ-
domuit. Dein cum Dagobertus alter filius nate-
retur, quem Clodoucum nominauit, regnum in
duas æquales partes diuisit: eamq; , quæ vergit ad
Aquilonem & occidentem appellauit Neustriam
& Clodoueo attribuit, alteram, quæ vergit ad me-
ridiem & orientem Austrasiam dictam Sigeberto
tradidit, & anno regni sui 17. obiit. Vtroque regno
pinus tutor ætatis & regni Sigeberti mortuus Ger-
moaldum hæredem reliquit & filias Gertrudem
Niulli Virginum præfectam, sanctitate & fructu
animarum claram, & Beggam nuptam Angiligi
S. Arnulphi filio, quæ regiæ dignitatis decus, quæ
penitus deperierat per regum Francorum inu-
tam

tam desidiam, per suam reparauit profapiam. Ipsa
 siquidem genuit Pipinum, Pipinus Carolum Mar-
 tellum, Carolus Pipinum regem, Pipinus Carolū
 Magnum, qui omnes reges ante & post ipsum ho-
 nore & potentia superauit. Sigebertus anno regni
 nono, ætatis duodecimo, perrexerat, cum omnia
 ergò in tuto esse putarentur Grimoaldo domi
 militiæque rem præclarè gerente, Nouerca inuidia
 Othobaiuli in aula filius spe dignitatis multos pro-
 cecis ad suas partes traduxerat: Radulphus quoq;
 Turingiæ dux prosperis contra VVindios succes-
 sibus fretus despectu Sigeberti ætate graui strage
 Galliam afflixerat: qui tamen robore & industria
 paulatim auctus Turingorū insultus compescuit:
 & Otho æmulus S. Grimoaldi ab Alemannorum
 rege Leuterio in ipsius gratiam est interfectus.
 Porro Sigebertus, quem Deus sibi placitum
 monstrauit à primo rudimēto ætatis nō diuitias &
 potentiam ad instar Salomonis in perniciem suam
 conuertere statuit, sed ad animæ suæ comodum, &
 vt in posteris suis spiritualiter multiplicaretur, be-
 ne agēdo meruit. Solet enim fieri in pacatis regnis,
 vt per otium & desidiam morib. corruptis abutā-
 tur securitate pacis. Hic contrà gaudens diuturni-
 tate temporalis pacis laborabat obuiam ire aeriis
 cateruis: & colluctaturus contra spiritualia nequi-
 tia in cælestibus, conducere sibi spirituales, qui se-
 cum bellarent, exercitus. Nam 12. monasteria in
 regni sui prouinciis constructa necessariis stipen-
 diis ditauit idque potissimum ope Grimoaldi &
 exemplo, consilioque S. Cuniberti Colonienti
 & S.

Sigeberti conatus.

Studet in pace armis spiri- tualibus.

*Adi-
ficat
mona-
stera.*

& S. Remacli Tungrensis Præsulis: Atque in ho-
ius regiuncula audito religionis incremento, cu-
& ipse sanctus arctiorem vitam Episcopali præ-
tulisset, ei Sigebertus 12. leucarum ambitum assi-
gnauit. Porrò incertæ & imperfectæ mundi felici-
tati semper æternam anteponebat ad eam omni-
studio contendebat opibus eo largius in sacra æ-
dificia cultumque distribuit, quo minus in quem
reſeruaret vel conferret, filius suppetebat. Quartus
circa hoc anxius filium Grimoaldi fidelissimi sui
cooperatoris & onerum consortis semper experi-
remuneracionis gratia testamento hæredem se-
cit, nisi intereà hæres nasceretur, quo nato dictoq;
Dagoberto ipse in flore ætatis, ne malitia mutaret
intellectum, anno regni 28. ætatis 31. obiit, quem
pud homines temporalis magnificauit potentia
& grata Deo in omnibus commendabat iustitia:
apud Deum verò eam acceptabilem faciebat co-
lumbina simplicitas, cum tamen ei adesset serpen-
tina cautela & sagacitas. Denique de miraculis
translati corporis historicus sui vel proximi tem-
poris retulit.

*Exemplum B. Idæ Illustrissimæ & piissi-
simæ Matronæ multis post mortem mira-
culis claræ authore Vffingo VVer-
denensi Monacho.*

Sur. Tom. 7. 4. Septemb.

B Ida summa principum progenie edita re-
gnante Carolo Magno domitore & paci-
ficato.

ficatore Veteris Saxonix, quæ nunc magna sui parte V Westphalia nuncupatur, vergitq; ad Oceanum Borealem, & à multitudine satraparum reuera fuerat seque Ioannis occasione reditus Caroli in Franciæ regnû hyemandi causa iugo Christi feditiosè sæpissime subtraxerat. Huc ad Carolum peruenerat dux victoriarum trophæis inelytus, prudentia regendi præstantissimus, Carolo virtutum nomine gratissimus ab orientis partibus & in grauisimum pæneq; exitialem morbum incidit: cûq; in Comitibus habitaculum susceptus omni officiorû & humanitatis genere exciperetur, Comitibus filia Ida vnica corporis animiq; dotibus insignis ei accuratissimè leuamine solatio, fomentis vlcerum applicandis perquam aptè, & honestè ministrabat. Postmodum imperator victoriæ factus compos in eadem ciuitate, vbi eum ægrum reliquerat, valetudini restitutum inuisit. Itaq; Egbertus coniugium Idæ ambiens hac de re per occasionem Carolum interpellauit, qui lubens assensit assensuque sponsæ & parentum fauore impetrato ei ex publico prædia, & præfecturam ditionis inter Visurgim & Rhenum amplissimos amnes sitæ attribuit. Nec erant impares nuptiæ pietatis & religionis cultu, in cuius scopum vterque sua consilia dirigebat, opera moliebatur, constantiam prorogabat. Adhuc dum itinere progressis amænus occurrit recessus nemoribus consitus in ripa Lupiæ fluminis, noctuq; Angelica voce Ida cognouit, hunc esse locum suæ & mariti quieti designatum, ex quo vterque ad æterna præmia esse subleuandus.

Rebel-lio.

Egbertus.

Obssequium Ida.

Coniugium præferra.

Prædium flio.

Quare lapidea sacra ædes constructa, quia proxima erat ducis prædiis & in pago Dreno sita, frequenti accessu & commoratione Religiosissimi Idæ est nobilitata intentissimè ibidem Dei vultus cultuis Studnbat nihilominus ex occasione conjugali vitæ Deo, quæ Dei erant, reddere, eoq; modo alienum amorem temperare, vt nullius leuitatis næuus rigorem animi eius posset obfuscare tanto certius, & expeditius, quanto vterq; mutuis virtutem adminiculis imaginis instigabatur. Dixit ris in duabus animabus inuiduum cælestis amoris nexum conuenisse. Non multò post Egbertus militiæ suæ penso expleto rebus humanis exemptis superna, vt creditur pie brauia est adeptus vxoris suæ relinquens amplius virtutis exercendæ in domandis sensibus & vitiis & assequedo tramite perfectionis decurrendum curriculum: ad latus meridiano fabricæ cella oratoriis sibi constructa vulgari strepitu ad cor Deo subleuandum aptissima, ex cuius cellæ porticu pedem non extulit, nisi stipendiis inopum deseruiret, inter agendum cautiissimè semper popularem studens vitare fauorem. Tandem morbo tentata acciuit Bertgerum suum presbyterum sibi iustis ex causis fidissimum, pluresq; seruos Dei, quorum preces flens exposculat & exauditis precibus feliciter emigrat, & in dicto porticu horrificè sepelitur, vbi multis medelis inclaruit. Erat autem Bertgerus ex illorum contubernio, quod B. Ida primum de Galliis secum adduxerat, vir pietatis singularis & probatæ castitatis. Quippe eorum disciplinis informatus, qui in lege

Consensus in pietate vtilis.

Degit sola.

Vitat fauorē popularem.

Bertgerus presbyter.

lege Dei sui sine querela incesserant, qui etiam ipsam Ecclesiam & socra mausolea aliquot annis strenuissimè Diuinis, humanisque obsequiis excoluit, honorauit & venustauit. De quo & illud per fidelium ora diuulgatū est, quod inter cætera grauitatis eius insignia nunquam in suis tectis mulierem aut commorari, aut domesticis vsibus inferuire consensit: ideoque contra æmulum dimicans castitatis omnem occasionis aditum non solum præcauere, sed & radicitus extirpare curauit, qui quasi præscita hora mortis, & virtutum meritis peracto sacrificio in ipsis sacerdotalibus vestibus ante altare cbiit & iuxta B. Idam sepultus est.

*B. Ludmillæ Ducis & Martyris in Bohemia vita compendiosa auctore
D. Nicolao. Solio
Pragensi.*

Sur. Tom. 7. 16. Sept.

IMperante Bohemis Hostiuito anno 873. nata est, Ludmila. i. amabilis & postea euphoniae gratia Ludmilla dicta parentib. sanguine & virtute generosis Melnicii, quæ nulli secunda robore ingenii in moliendis rebus grauioribus, & in tractandis asperis subiectorum animis solertia Boriuoio Bohemiæ Domino nupta est, qui sibi inuicem gratificati in postulatis aded, vt aureum idolum coniugi vir permitteret ad hucdum infideli. Interea Suatoplicus Marcomannorum rex legatos ad eum Belgrado Pragam mittit, vt petitio-

*Gene-
rositas
S. Lud-
milla.*

Ma- gentibus. Reuersus aliquando à Marcomannis Bo-
rius rousius sacris iam nostris imbutus, cum immor-
prin- lis vitæ gloriam & præmia eius Ludmillæ, quæ
ceps D. Cyrillo hauserat, exposuisset, ad hæc narra-
Bohe- tione eius capta est, vt cum eo seuerius expostula-
mia cõ- ret, quod salutis curam consortis suæ minoris se-
uersus cerit, quam vt illum Diuinorum præceptorum ma-
ñ S. Cy- gistrum secum in Bohemiam transfuehendum me-
rillo. minisset, à quo & illa vitæ Christianæ conscia ef-
Bohe- ficeretur. Atq; in eo proposito constans perman-
mia pel- sit non tantum secundis rebus sed etiam aduersis
litur ob tunc nimirum, cum maritus eius ob nouatam re-
fidem. ligionem, desertaq; prophana Ethnicorum sacri-
 legia extorris à terra sua pelleretur. Cuius tantam
 tamq; procellous casibus bene exercitam virtutem
 & animi fortitudinem breui sic est remuneratus
 Deus. Restituto cnim postliminiò reposiroque in
 pristinum statum, & sibi reddito marito Episco-
 pum quoq; Cyrillum ei exhibuit, vt religionem
 quam animo iam cõplexa erat, ceremoniis quoq;
Lud- assequeretur. Eius illa affusa genibus submisit ora-
milla bat, vt sine prolixiori mora eius salutaris aquis
fit fide- tingeretur. Fecit cõpotem voti Episcopus ipsamq;
lis. & Spitigneum maiorem, & Vratisslaum minorem
Fidei natu filios, quibus illa stipata pedibus eius se ad-
fructus uoluit, Christi Ecclesiæ per baptismum transferri
susce- psit. Ex illo tempore veluti nouum hominem in-
pta. duta antegressæ vitæ maculas fletibus eluere, te-
 nebras errorum suorum detestari, Crosinæ antea
 can-

tantopere amatae ne nomen quidem sustinere:
semper ferè medium diem cum marito in templo
expendere, animarum lucris inhiare, filiis Christi
nomen Maiestatemque verbis ostentare & de-
prædicare, idolâ prohibere, in templis Deo Di-
uisq; in sublime euehendis & condendis Boriuo-
io se æmulam præbere. Eius opus est priuato an-
nisu templum S. Catarinae Tetinensis at S. Mariae
Pragensis, S. Clementis Clarouegradi primi in
Bohemi fronte in septentrionem obuersi. S. Mi-
chaelis Tetinae. S. Clementis Vissegradi. SS. Petri
& Paulli & D. Ioannis Pragæ partim alterius, partim
utriusque opera constructa. Permirum verò
Ludmillam in prosperrimo vitæ cursu id egisse,
vt eminentissimo dignitatis fastigio se sponte de-
iicerit, & principiis throno sceptroque vnâ cum
marito abdicarit, quo commodius diuturniusque
tempus cælestibus rebus se immergendi fortiretur.
Neque vllis precibus procerum suorum pulsata
propelli potuit, vt vel ipsa vel vir eius Boriuoius
positam cû diademate purpuram resumeret, quâ
uis Spitigneus grandior natu filius indignitate pa-
tri surrogatus ob contempta Christiana parentû
suorum (vt augurare licet) præcepta intempestiua
morte vita expulsus fuerit. & truncæ desertæq; res
Bohemicæ sine capite viderentur. Quo factum,
vt summa rei ad Vratislaum pæne puerum deuol-
ueretur. Qui parentibus & maioribus natu dicto
audiens eam cum Deo, hominibusque gratiam
iniit, vt omnes illi bene, nemo malè veller. Et
proceres quidem principis sobolis propagandæ
non

*Lud-
milla
abdicat-
io a
princi-
patu.*

*Vratif-
lai laus*

*Institio
tutio
diligēs
S. VVē
censlaui
nepo-
sies.*

non parum solliciti vxorem ei Drahomiram in-
gunt, quæ Dæmonum mancipium additissimum
ac obstinatissimum cum esset, id tamen veterat-
riè coram marito tegebat, ne favore eius excide-
ret. Hæc duos filios ei peperit VVenceslaum prius
posterius Bolcslaum. Prouidens autem Ludmilla
eum Vratislao mortuo sufficiens in potestate
qui primò natus esset: nec futile momentum
augendam tuendamque rem Christianam esse
qua ratione educaretur, orbitatis & doloris m-
gandi causâ VVenceslaum à Drahomira man-
petit & impetrat. Eum igitur nacta tum per se
tum per Paulum, qui ei in iis, quæ ad Deum sancti-
assidue hærebat, fingere, formareque, & in o-
mnem partem versare cæpit, tam diuque in eo
colendo insistere, quousque se ipsam in eo expri-
meret, talemque eum redderet, qui tutò Budeci
in perdiscenda latinitate inter lubrica laxioraq-
adolescentum ingenia seueriorem viuendi dilec-
nam tenere sciret. Cuius obitu erecta Drahomira
diu meditatam, sed metu viuentis mariti dissi-
latam procellam tandem in nomen Christianum
effundit, in quo occisione occidendo quousque
impotenti & efferata rabie bacharetur ima sum-
mis, Diuina humanis confundens, non tamen con-
natus suos optato euentu claudendos sperabat,
quousque Ludmilla, quæ sola Venceslao armata
machinationes eius discutere posse videbatur
superesset. Itaque duos nobiles efferatæ audacit-
muneribus corruptis Tetinam ad opprimendam
focorum suam destinat. Quæ de insidiis eorum in-
stincta

stinctū Diuino admonita coram Paulo Myſta Prapa-
ſuo exomologelin vitæ ſuæ facit, deinde Diuina *ratio ad*
Synaxi ſe munit, mox ſiſis non paucis precibus ad *moriē.*
eos in triclinium reuerſa benignè cum iis ſermo-
nes miſcet, & exporrecta fronte epulatur. Dein i-
pſis ſoporis prætextu cubitum digreſſis, omnibus
domesticis pactam mercedem ſoluit, ad Dei cul-
tum, conſtantiam & pietatem adhortatur, ad rei
nouitatem cunctis obſtupeſcentibus. Dein perui-
gilem in oratione emiſſarii effractis oſtiis aggreſ-
ſi peplo detracto collum vinciunt fruſtrā dehor-
tantem, tandemque ſpacium ſe Deo offerendi
precatam ea conceſſa pertractam ad ſaxum alliſo
capite perimunt, quod adhuc maculas ſanguinis
conſeruat. D. Poſtea VVenceſlaus cum in Ducem
Bohemix inauguratus eſſet, gratitudinis cauſa ex-
humatum eius corpus Pragam in templum D.
Georgii tranſtulit, quod biennio ferè incorru-
ptum manſerat facie paulum à natiuo ſplendore
degenerare. Multique idololatrarum miraculo rei
expugnati eiuratis erroribus ſuis Chriſti le-
ges acceptarunt. Geſta ſunt hæc

anno 922.

* *
*

tum erat videre: nec à Diuinarum contemplatio-
 ne seu operatione vacuum inuenire facile fuisset.
 Genitore vita functo, regni habenis hæreditario *Regimõ*
 iure susceptis populos natura feroces ea modera- *exem-*
 tione animi gubernauit, vt eis nõ præesse, sed pro *plare*
 desse curaret, & se rectorem & exemplum ad benè *& con-*
 beatèq; viuendum subditis præberet. Quippe qui *ducibi-*
 non eorũ opibus (vt nonnullis regnantium mos e- *le sub-*
 rat) inhiaret: sed populũ sibi à Deo cõmissam, re- *ditis.*
 cte, quietè, sanctè, ac æqua lance conseruare stude- *Non*
 ret: horumq; animas vnà cum sua innoxias, mun- *inhiat*
 das & Deo gratas reddere, bonos propositis præ- *allenu.*
 miis meliores efficere, summisq; honorib; afficere
 gauderet. In iure erga fontes administrando ita se *Iustitiã*
 habuit, vt nõquam misericordiæ fuerit immemor *tõperat*
 iuxtà illud: nolo mortem peccatoris, sed magis, vt *Clemẽ-*
 conuertatur & viuat. Ità vt cum scelera coerce- *ria re-*
 ret, à tormentis aut cæde semper abstineret: vt ve- *mitten-*
 rus imitator saluatoris haberetur. Vxor ei pari *do de*
 sanctitate ac moribus, Deoque ità iubente an- *pæna.*
 no M. C. VI. oblata Agnes Imperatoris filia pudi- *Vxor*
 citia insignis, & quæ viro spontè ad bona opera *consen-*
 properanti calcaria subderet. Et quod præcipuum *tiens*
 munus mulierum dicit Iurisconsultus, sæcundif- *pietatis.*
 sima, liberos duo de viginti enixa est, ità quod ex *Facun-*
 ipsa sæcunditate intelligi potest, verum Dei cul- *ditatis*
 tum, quo vir & vxor ducebantur, ipsis viuentibus *causa*
 hæc beatitudinis pignora non denegasse: vt il- *duplex*
 lud verè testari possit: vxor mea sicut vitis abun- *pietate*
 dãs in lateribus domus meæ: filii mei sicut nouellæ *oli-*
 oli- & mo-
 deratio. Ps. 117.

oliuarum in circuitu mensæ meæ: ecce sic bene
 dicetur homo, qui timet Dominum. Inerat enim
 illi sæcunditati iuncta continentia quædam: &
 ita quod, vt diceret Hieronymus, non voluptatis
 impetu, nec præcæps ad ipsius ferebatur affectum.
 Quoniam qui de gènitura sunt authores, illud in
 primis adstringunt, vt longum post interuallum
 & cum sobrietate fiat commixtio: aliàs quoad
 impotentiam aliter se copulantes, ebris deere
 pitis, & infantibus eos comparari non est dubium.
 Auicenna teste, & aliis authoribus medicæ artis.
 Quo fit vt hic Leopoldus suum vas, iuxta dictum
 Apostoli, cum omni sanctitate custodiret, non
 voluptatis, sed procreandæ sobolis gratia, & non
 aliter congregiebatur vxori. Hi ergò sic sanctifi-
 cando copulati matrimonio toto studio Deo pla-
 cendi intenti templum eius honori moliebantur
 construere. Hoc meditantibus accidit simile il-
 li, quod in vrbe Roma de niue montem coop-
 periente designante locum templi Mariani in æ-
 state miraculosa vt scriptum extat. Namq; miracu-
 lo datum est, quod ventus coortus flammeolum
 in remota detulit loca: quod nono. post anno
 cum relaxandi animi gratia vir Dei deambula-
 ret, oculosque ad vepres verteret, conspectum
 super frutice illæsum & inuiolatum lætabundus
 accepit. Templum igitur Claustroburgum di-
 ctum in ripa danubii octauo à Vienna lapide con-
 structum, cuius primum lapidem Leopoldus no-
 luit ponere inuitatus moitu Procerum, id est

sacerdotum vti conuenientius permisit reliquis
ordine subsecutis. Stipendiis ditatum locum in- *Can-*
colere voluit Canonicos, quos vocant seculares *nici so-*
Diuino cultui honorificè & decorè celebrando *cordes.*
mancipatos. Deprensa horum ministerii negli-
gentia Canonicos Regulares B. Augustini sancti-
monia vitæ præditos & fidelibus gratos substi-
tuit conuocatis ad id prius vicinis Episcopis
Conrado Salsburgensi, Raimario Passauensi, &
Romano Curcensi aliisque non spernendis con-
ularibus, sunt & hæc approbata, vt par est, In-
nocentii II. Pontificis summi autoritate Leo-
poldi fidem & bonitatem in literis commen-
dantis, eumque S. Petri filium reuerenter & reli-
giosè appellantis: vt & alii infecuti Pontifices,
qui acta S. Leopoldi inuestigata ad eum in cho-
rum sanctorum adsciscendum publicare conati
sunt. Instaurauit & alterum canobium in valle
remorosa ad multorum sodalium commodum
habitaculum 12. à Vienna lapide. Extant non pau-
ca scripta monumenta de clarissimis eius virtuti-
bus & factis.

*Duorum Constantinopolitanorum pios
vrum auspiciatum coniugium S. Stephani
iunioris Martyris clarissimi progenito-
rum. Ex Reginae matris Bibliotheca
interprete Iacobo Bilio
Abbate.*

Sur. Tom. 7. 28. Nouemb.

A Nastasio imperante ex Stephana familia natus est Stephanus dictus Iunior maritus pauperibus ut ditissimis sic & in egenos Deique cultum ornandum liberalissimis & piissimis. Quot post duas prænatas famellas desiderium masculæ prolis in spem stirpis ad multas preces Deo Deique que matri offerendas compulit. Cum que Antiochia mater Blachernis, ubi sæpè ante iu Deiparæ templo conuenerant, in peruigilio parasceues pia attentione ad effigiem ipsius diu orasset, tanquam sermonis confortio frueretur, sub orationis fine in somno correpta vidit sibi appropinquantem incredibile pulchritudine sceminam, quæ tacto ipsius pede dixit ei, Abi in pace mulier erit enim tibi in utero filius, quemadmodum postulat. Quo dicto magna lætitia perfusam deseruit. Illa autem editum filium in idem templum comitatus patre illatum eidem Deiparæ promissum obtulit, simul digito eam quæ dederat, viro commisit, sibi igitur gratulati & Deo grati domum redierunt. Nec silentio prætereunda est petita à parentibus & impetrata benedictio palam à Patriarcha urbis & orientalis orbis partis, ad eum videndum throni gradus assensurum virum inchoabilem ingens multitudo cõfluxerat. Sic enim dixerat: Benedicat hunc Dominus per primi martyris intercessionem: visaque est à matre eodem momento perlucida fax ore eius egressa. Ab eodem

In templo oratio.

Proles mascula impetrata.

eodem baptizatus sabbato S. & dein literis traditus eas felici eventu simul ita cum virtute complexus est, ut vicissim sibi ad beatam vitam praesidium essent, verba S. scripturae, S. Chrysostomi sermones publicè lectos erectus attentusque ausculturaret, os à iuramentis, vanitate probris, mentem à iudiciis temerariis, ambitione & gloria, manus à deliciis & sumptuosa profusione vitam secutus frugalem & parcam contineret.

S. Scep-
hani
laus.

*Vita S. Bilhildis viduae & sanctimo-
nialis, ut habetur in Breuiario
Moguntino recens emen-
dato.*

Surii Tom. 7. 27. Nouemb.

Ad verbum.

Tempore quo Clodoueus Francorum potiretur imperio, fuit in Orientalis Franciæ oppido Hocheimio vir clarissimus iberimus nomine, qui ex Mechtrida coniuge sua, Bilhildem filiam suscepit. Qua ætate cum in Gallia & Germania Gentilium etiam dum superstitio apud plerosq; vigeret, parentes Beatæ Bilhildis occultè Christianorum sacris faciebant. Quo factum est, ut in ipsis infantiae annis filia VVirceburgum delata ibidem catechumena quidem facta sit, sed baptismum tamen non consecuta.

*Cato-
abuno-
ua pia.* Accedente autem ætate, licet ignoraret puella se
regenerationis lauacro carere: purum nihilomi-
nus in suo pectore Christo domicilium parat
studebat: corpus ab omni spurcicia continens &
parsimonia cæterisque virtutum quibusuis orna-
mentis exercens ac componens.

*Vxor
pia.* Quod quidem vt rectius perficeret, in virgi-
nitatis proposito perseuerare omnibus modis co-
nabatur: sed victa parentum voluntate, nupsit
cuidam viro nobili & militari. Etsi autem mari-
monii legibus esset subiecta Christi tamen, quem
toto corde dilexerat obsequiis sedulo incumben-
bat. Non multò inde elapso tempore cum iam vi-
nius proles mater esset, marito in bello defuncto,
prole etiam paulo post viuis exempta, ex consilio
Sigeberti Episcopi Moguntini sui Auunculi, Mo-
guntiam commigrat, renuntiatisque patrimonii
amplissimis censibus, vt pauper & expedita Chri-
stum sequeretur, areolam ibidem est adepta, in
qua Ecclesiam in honorem Dei genitricis Mariæ
Virginis construxit. Quo in loco sanctarum for-
minarum conuentu numerofo collecto, quantum
sufficere posset prædiorum, ad communem sus-
tentationem iis contulit. In quibus ipsa quoque
pie viuēs non solum corporis eis necessaria, sed et
iam sanctæ conuersationis exempla suppeditabat.

*Sancti-
monia-
lis pia.* Intetim misericors Deus, famulam suam diutius
in vanum laborare non permittens, quibusdam
sanctis eiusdem monasterii virginibus eam rati-
onem cateahumena esse necdum baptismi gra-
tiam percepisse reuelat. Hoc illa cognito Episcopi

scopum consulit, qui & ipse diuina reualatione edoctus, eam regenerationis aqua censuit ablucendam. Baptismo igitur percepto, multò feruentior illa Dei laudibus & piis exercitiis instabat donec graui tacta in firmitate, præsens sæculum reliquit quinto Calendas Decembris. Sepulta à clero & populo Moguntino in basilica, quam suis ipsa sumptibus exædificari curauerat, vbi plurimis miraculis claruit.

Exemplum S. Anastasia viri gentilis cui erat coniuncta auersatae superstitionem, consuetudinem & crudelitatem. Ex Lippom.

Sur. Tom. 6. 25. Decemb.

Ad verbum.

Anastasia mulierum pulcherrima, inclytæ quidem Romæ erat nata, generis autem splendore & corporis pulchritudine, & animæ nobilitate, & morum honestate, & moderatione omnes vincebat, & laboris omnium caneatur: Et erat quidem cuiusdam viri prætexati filia, à quodam autem, nomine Chryfogono fuit in rebus diuinis instituta cui etiam fuit postea caput ornatum corona martyrii, sicut etiam procedens delarabit oratio, cum impius Diocletianus Romana scepra nunc teneret. Cum ergo apud Chryfogonum Anastasia falsam gentilium opinionem

Fidelis.

*Nuptia
abhor-
ret ab
infideli
viro.*

*Servus
marty-
ribus
capti-
nis.*

*Serva-
tus do-
mi sola.*

verbis luculentis eluisset, eum qui verè est Deus
quo iis qui videntur, cognoscit, & nunc quidem
non libere profiteretur pietatem, à patre verò, ve
invita in matrimonium data viro gentili, nomine
publico. conanti ut dicitur miscere ea, quæ miscen-
nequeunt, illa partim quidem omninò sibi ved-
eans virginitatem, partim autè abhorrens eius re-
ligionem, ne cum eo quidè omninò cohibere in
animum induxit, sed ut pura ad Christum accede-
ret, & nullum ex eius præceptis despiceret, diu no-
ctūq; meditans, ad eum omnem direxit cogitatio-
nem. Vestem quidem certè sæpè mutàs & vili pro-
splendida se induens, & se habitu quodàmmodo ce-
lans, vna eam sequente ancilla omnes obibat car-
ceres, & à custodibus emens ingressum pecuniarum
eos qui in eis pro Christo erant inclusi, & corpora
propter tormenta malè erant affecti, cum quanta
potuit reuerentia & honore curabat, pedes lavans
manus abluens, comam sordidam, quoad eius fieri
poterat expurgàs, ut quod pilorū erat superfluum,
prolixum autè erat propter longam in carcere in-
clusionem, officiosè tondès, sanguinem diligenter
abstergebat, vulnera mundabat: deinde etiam ali-
gàs linteis & sanctis amplexibus suam in eos amo-
rem indicans & alimenta unicuiq; prabens neces-
saria sic excitat. Hæc cum fierent assiduè, quoniam
virum latere non potuit, resciscit etiã publicus, &
proptinus multi sunt adhibiti custodes Anastasia que
non sinebant eam domo egredi, neque vilium ad
ingredi ex iis, qui, ut illi dicebant, mores videbantur
tur corrumpere, & poterant ei persuadere, ut à pe-
bilia

blii abstineret consuetudine. Illam autem & hoc
 quidem malè habebat, quod alios omnes qui an-
 teà ab ipsa curabantur, neque posset videre, nec
 ab ipsis videri: Quod verò plus, quam alia, eam
 cruciabat, & medium eius cor tangebatur, erat præ-
 ceptor Chryfogonus: qui cum duobus annis in-
 tegris multa pro Christo tormenta sustinuisset,
 habitabat in carcere, ità iubente Diocletiano. Ad
 eum crebro, quando in sua erat potestate, ventita-
 bat. Tunc autem prohibita, per quandam animum
 ei significatæ, quæ euenerant, & per eam rogat
 ut pro ipsa precaretur. Precationis verò hæc sit
 summa, ut ab impio quidem euadat Publio, affe-
 quatur autem opportunitatem, ut, quod habet in
 animo, deducat ad effectum, & perseveret curare
 eos, qui martyricis decorantur vulneribus, quo-
 ad eius fieri poterit: quin etiam ut ipsa vitam fi-
 niat in pietatis scopo immutabili. Hæc cum signi-
 ficasset Chryfogono, postremò etiam de mariti
 profectioe eum reddit certiozem. Fuerat enim *à Chry-*
 illo tempore publius missus legatus ab Imperato- *fogono*
 re ad Persas. Quæ cum didicisset Chryfogonus, *cõpor-*
 iubet eam gaudere, & bona facere, & præsentia *tatur.*
 forti animo ferre, & in futurum voluntati quo-
 que consentaneum expectare exitum. His confir-
 matur Anastasia, & hæc ipsa duxit esse gaudii oc-
 casionem, & bonæ spei principium existimavit esse
 calamitat, nempè & mariti crudelitatem & nimium
 custodum sæuitiam. Qui erant simpliciter quidem
 omnes acerbi & immitigabiles: Codillus autem
 erat excellenti improbitate, qui & notus erat
 Publio, & cui proficiscens hoc mandauerat, ut
 S 4 nec

nec extra thalamum videre aërem nec libere fieri possit, respirare sineret Anastasiam. Graue nim ducebat si reuertens à legatione viam videret mulierem, quæ fœdus cum eo initum iam violaret. Præterea verò sperabat sic quoque fore, ut multarum pecuniarum & possessionum efficeretur dominus. At quod ille quidem inuenit in via, quem par erat, exitum. Moritur enim periculo perditus, quæ se sperabat facturum, ipse prius iuste passus, & effectus Anastasiæ conciliator vilitatis quæ non luctum afferebat, sed exultationem. Anastasia autem liberata à vinculo & à carnibus, qui eam custodiebant, sic enim conuenit eos appellare, ad solitum gregem ferebatur, & ad consueta pietatis pascua: & modestum rursus induens habitum, obibat carceres & magna cura non solum vulnere ac saniem sanctis curabatur, sed ad propositum quoque certamen eos præclarè incitabat, & præparabat. Qualem vero fructum hinc percipiat, declarabit eius finis, finem oratio.

*Publii
viri
fauiticia.
Adors.*

*Ana-
stasia
pietatis
consuetudina.*

Ibidem ad verbum de S. Theodote.

Anastasia venit ad Theodoten.
EX quo Anastasia libertatem consecuta illinc quidem egreditur, venientem ad Theodotem, quam prius declarauimus habitare apud comitem Leucadium, & sigillatim ei narrat omnia tam quæ passa sit, quam quæ per ipsam Deus fecerit. Paucis post diebus Comes quoque Leucadius ex Bithynia reuersus, cum Theodote prioribus similes

miles rursus habuit sermones, tentans eam inducere, postquam autem multa loquens cognouit se loqui littori, & cum ventis conferre sermonem, Anastasiam quoque resciscit apud eam degere, & furore percitus propterea quod Theodote illius admonitionibus inducitur, vt eum magis contemnat, Anastasiam quidem statim vincitam tradit tribunali iudiciario. Quin etiam Theodotem vincitam transmittit ad proconsulem Bithyniæ, de ea eum per literas, quam citissimè fieri potuit, reddens certiore. Cum autem in Bithyniam peruenisset Theodote, producta est ad Tribunal proconsulis. Agè, inquit, ille ô Theodote, iussis parens temperatoriis, aliis offerre sacrificium, sic enim simul & filiis viues, & particeps eris multorum bonorum. Nam & si non tua at filiorum quidem certè tuorum causa æquum fuerit, vt id eligas quod est futurum tibi vtile. Dum hæc autem martyri diceret proconsul, respondens illius filiorum primogenitus, cui nomen erat Enoclius. At nos inquit ô præses hominum supplicia nequaquam pertimescimus, quæ corpori quidem incorruptionem, animæ autem immortalitatem solent conciliare: Sed iis parum abest quin dicam, æque, ac conuiuio delectamur. Deum verò potius timemus, qui potest animam & corpus punire in gehenna. Proconsul autem oculis in puerum coniectis, cum videam te ætate admodum imperfectum, miror quomodo, & à quo hæc sic didicisti, quæ vix multi & longo tempore & labore sunt consecuti. Quibus puer opportunè re-

Præses ad Theodoten.

Respondit filius.

Ipondet, seruator noster & dominus Iesus Christus
 ipse est, qui dixit, quando ducemini ad Reges
 præfides, nolite cogitare quid loquamini, dabitur
 enim nobis in illa hora, quid loquamini. Nunc
 ergo hæc non sunt mea neque humanæ sapientie
 verba. Sed omninò quidem mea est lingua, aperit
 autem Dei sunt verba. Iudex veluti de matre speculans
 abiiciens & de primo eius filio, se transfert ad alios
 tentandos, eos videns ætate esse imperfectiores,
 putans fore vt eos ad suam traduceret senten-
 tiam, postquam autem nisi sunt rami nihil dis-
 ferre à generosa radice, sed ostenderunt pueri se
 illius quidem filios huius autem esse fratres, se
 rursum transfert ad matrem, & filium eius pro-
 mogenitum. Conuertimini, dicens, ad vestra ve-
 scera. Parcite tenuis infantibus immaturis, nolite
 te videre eos ante vestros oculos malè pereuntes.
 Cum multa eiusmodi dixisset & vidisset verba
 fundi in aërem, iubet filium antè oculos ma-
 tris crudeliter cædi virgis. Quod videns gene-
 rosa mater, non modo nihil indecorum gessit
 aut est locuta. Sed & veluti gaudens plagis claris-
 rissimi filii, adstitit alacris, annuens oculis ge-
 stu incitans, verbis adhortans, ne succumbat,
 dicens o fili, ita fortiter nate. Has propter Chris-
 tum plagas, honores & coronæ excipient.
 His proconsul vel animo maximè incensus, ma-
 ligni Dæmonis suggestionem improbum caput
 continenti tradidit hanc mulierem imprimis ve-
 nerandam. Sed non erat insolentis hominis tu-
 rura.

turam diuturnum gaudium. Nam postquam eam *Hyrta*
 vel solum attigit Hyrtiacus, (ita vocabatur) *to- cus vio-*
 tus vultus protinus est mutatus & nec conce- *laturus*
 sum quidem est intueri martyrem sine timore. *ab an-*
 Traque magna voce clamauit ad proconsulem, *gelo ca-*
 dicens se cum primum manum iniecit in Theo- *ditur.*
 dotem, vidisse quendam iuuenem vultu formo-
 sum, & habitu decorum simul adesse cum Theo-
 dore qui ei incusso colapho, & nares contriuit,
 & vt per eas sanguis manaret, effecit. Sed non
 Videbat cæcus & stultus, Proconsul minimè in-
 telligebat, & neque si nihil aliud miraculi reue-
 ritus fuit euentiam, neque destitit aduersus
 eam contendere. Sed cum eam rursus sisti cu-
 rasset, minatus est ei, se esse illaturum, quæ vi-
 debantur omnium grauissima, nisi Deos immor-
 tales colueris interiecti cadent ante oculos tuos
 filii. Illa autem, vel hoc olim maximè sitio, sic
 enim velim meos filios viuens ad Christum præ-
 mittere, & tanquam in tuto portu constituere.
 Deinde ego sequar euestigio, aded vt aptè possim
 canere. Ecce ego & filii quos mihi dedisti Deus.
 His magis conturbatus pro consul iussit eam igni *In for-*
 tradi simul cum filiis. Postquam autem fornax *nace*
 fuit accensa citius, quam iussum fuerat, illi tanquã *moriño*
 fontem aquæ cum gaudio fornacem subiere, *tur.*
 & Deum quidem benedicebat mater, collata-
 bantur autem filii, & sic ambo læti & alacres, a-
 nimas suas in manibus Dei deposuerunt, & il-
 los quidem sic accepit beatus finis. Beata au-
 tem Christi martyr Anastasia custodiebatur
 apud

apud præfectum Illyrici, qui cum de ea diligenter quæsisset, & eam illustri loco esse natam intellexisset, magnasque esse eius facultates, & ex illa esse ortam quorum magnæ erant opes à lucro superatus, & captus amore pecuniæ, cum eam seorsim ad se adduci curasset, scio ô mulier, inquit te esse valdè diuitem, Christianam autem esse & tu dicis, & ego iam sum expertus. Agè ergò parenti tuo sponso, qui lege cauet, vt omnes despicias diuitias, cede mihi pecuniis, & omnibus cultatibus, Tu autem hæc faciens, vtrinque lucraberis, vt quæ legem sis impletura, & libera futura à nostri metu, deinceps enim tibi licebit, & securè sacrificare & liberè colere Deum qui à te adoratur.

*S. Coletæ parentum coniugium filia
exemplo magis sanctificatum, auctore
Stephano Iuliano.*

Sur. Tom. 7. 6. Mart.

Mirabilem diuinæ cognitionis gratiam contulit spiritus sanctus, largitor liberalissimus, fidali ancillæ suæ Coletæ apud Corbeiam in Picardia Patre Roberto & matre Margareta, femina valdè religiosa, editæ. Idque etiam in aetate tenerrima. Cum enim quadrima esset, præter communem naturæ vsum cæpit ita mentem habere ad Deum cognoscendum perpetim eleuatam, vt nullus vir prudens aliqua ratione posset ambigere.

*S. Coletæ
puc.
vrsa
contine.
nens.*

ambigere, diuinitus id illi esse inspiratum. Sicut autem de beatissimo Iohanne Domini præcurso-
re legimus eum teneris sub annis, ciuium fugisse turmas, & antra petiisse deserti, ita etiam hæc an-
tilla Christi diuinæ cognitionis multiplici per-
cepta gratia in annis puerilibus, fugere cœpit lu-
dos & lenitates puellarum contemnere mundi va-
nitates & applausus. Parentes quidem eius, valde
studiosi pietatis & operum misericordiæ, cum fi-
liam suam vnicam didicere tam sanctam ducere
vitam, non mediocriter obstupere, nec tamen in-
grati fuere Deo, sed pro tanto eius beneficio lau-
des medullitus egerunt, atque illius crebris ex-
hortationibus incitati vno animo constituerunt
diligenter vitare quidquid offenderet Deum, a-
nimæque conseruare puritatem ac de virtute in-
virtutem progredi, singularibus autem quibus-
dam charismatis suis donauit illos Deus. Pa-
tri enim eius qui erat natura comis, humanus, &
amicabilis id præstitit, vt posset redigere in gra-
tiam eos qui inter se disideret. Quod ita studiose
ille conatus est, vt vbiunque audiret quosdam
inter se discordare, eo se conferret nec laborem
remitteret, donec eos in concordiam redegisset.
Valde etiam afficiebatur misericordia erga pau-
peres, & sceminas à vitæ honestate in turpitudi-
nem prolapsas. Ex iis cum quædam conuersæ
essent meritis filia eius Coleta, vnâ e suis domi-
bus vtrò eis & pauperibus alendis attribuit. Ma-
ter eius in signi fuit deuotione in Deum, illum ti-
mens & amans, & minimum semel in hebdomada

*Parentes a filiâ e-
mendantur.*

*Pater studet discor-
des conciliare.*

*Mater saepe cõ-
fessã cõ-*

*mun-
gat.*

— confessa peracta sua, accedebat deuotissime ad
sumendum corpus Christi. Ambo autem isti co-
miter permittebant paruulæ filia Coletæ, vt la-
ceret, quicquid cælitus ipsi inspiratum. Sed cum
multi satana eos instigante, carperent hoc nomine
parentes virginis & dicerent tantillæ puellæ id
permittendam non esse pater eius non semel com-
stanter respondit. Plane mihi persuadeo filiam
meam nihil facturam, nisi quod bonum sit.

S. Stanislai Episcopi Cracouiensis parentum insignis pietas, & pietatnm consecuta fortunata ob S. prolem fecunditas.

Sur. Tom. 7. 8. Maij.

Anno
1465.

STANISLAUS apud Polonos ortus est in Cracouia abest septem milliariis, ex sequidem oblicurus. sed viri sancti ortu illustris. Parentes habuit genere nobiles valdeque præstantes, & tali prole dignos Pater VVelislaus dictus est, vir ordine militari & equestri, & inter suæ familie homines facile primus ac præcipuus. Inter alios Poloniæ proceres virtute & rei militaris gloria eximius, matri Bognæ nomen fuit, quam non solum generis splendor sed etiam vera pudicitia, insignis religio non mediocriter commendaret. Vterque autem hospitalitati deditus e-

Coniu-
ges pis.

rat, & pauperum, pupillorum peregrinorum, inopum propensis animis curam gerbat. Ambo ieiuniis, vigiliis aliis edomandæ carni accommodatis exercitiis nauabant operam & virtutum, quibus excolitur animus, studiosi erant. Amplum illis fuit patrimonium, ferax census, & plusquam mediocris substantia, generi & conditioni respondens. Sed alacri libertate in pauperes profunde batur. Rara per id tempus Poloniae templa visebantur. Itaque VVelislaus in ditione sua Sciepanouiensi hortante eum coniuge sua, sacram extruxit ædem, adhibitis illi prouentibus quibus eius ministri affatim sustentarentur, Vestibus quoque sacris & vasis aureis atque argenteis quibus res diuina expleri solet. Templum dicatur *Verius-*
fuit B. Mariæ Magdalensæ, cui illi magna animi *que pie-*
deuotione singulariter addidisti erant. Ad hanc *tas in*
ædem sæpe illi diurnis atque nocturnis horis *ve templo.*
niebant, non eo duntaxat tempore, quo diuina illic peragebantur officia, sed aliis etiam horis, quas illi tibi præscripserant, certabantque inter se, vt alter alterum anteuertet & precandi diurnitate superaret. Sed cum multæ opes eis suppeterent, vno sterilitatis incommodo eæ obscurari videbantur, quod nullum earum post se hæredem relinquerent ex se pro creatum. Nectamen ea causa vel erga cultum Dei *Serilitas.*
& sanctorum, vel erga proximorum subleuantas.
dam inopiam suere segniores, summopere id expectantes, vt prole beati forent, quorum diuinis man-

Pocunditas.

manciparant ministeriis. Iam trigefimum in matrimonio agebant annum, & tum ipsum carere desperabant posse ex eis nasci prolem, cum ecce sentit Bogna concepisse sese, cernuntque omnes eius ventrem intumescere. Interim tamen illa, ut ante consueuerat, respuebat vitæ huius illecebras quibus iam olim nuncium remiserat, & tam victu quam vestitu castigato ac simplici contenta erit.

*Exempla ex Gregorio VVicelio, De
XII. Martyrum Styllieanorum
prouido & robusto
Agone.*

*Consul-
to ad
marty-
rũ pa-
ra. a.*

Carthagine Senatores Saturninus & Claudius multos prehenfos Christianos pro libertate tractabant. Inter quos erant 12. ex Insula Scyllitæ oriundi Speratus, Natalius, Cyrinus, Bethurius, Felix Aquilinus Letarius, & fœminæ Ianuaris, Generosa, Bessia, Donata & secunda. Hi citati ad eiurandam Fidem eam blasphemis ab hostibus proficissam sapientissimis Apologiis nullius auctoritatis prophanæ metu perterriti defendebant. Præsides à viris conuicti muliebrem constantiam persuasionibus frustra labefactare conati. Itaque dicebant: Christianæ sumus, nec aliud esse possumus. Nec moram neccentes vel dilationem petitionis dicebant: in re bona nulla debet esse deliberatio, sed cita consummatio, &c. Saturninus visæ theca penes viros rogabat, quæ esset, respondet sperat.

speratus, sacra Scriptura, & nominatim Paulinæ epistolæ, quarum usu animæ nostræ pascuntur. Offerebat igitur & ipsis spacium deliberandi: at ipsi inquebant, quod facis, fac, nam tentator est hostis, &c. Quare omnes ad mortem lecta capituli sententia ex tabella damnati, quam hilariter subierunt.

*De SS. Felicitate & septem filiis
martyribus.*

ERant Felicitati septem filii optimè in fide & moribus instituti Ianuarius, Felix, Philippus, Sylvanus, Alexander, Vitalis & Martialis. His imperante Antonino ad tribunal productis Ethnicis verborum technis fidem exempturis respondit mater: Verba vestra auribus non animis excipimus: Deo seruimus, nun Ioui. Atqui, aiunt, si tu non pares, saltem sine filios Diis subditos & immunes fieri. Miseranti sortem ipsorum præsidit ait, miseratio tua iniqua est & conuersa ad filios fortiter & fiducialiter pro æterna vita certandū hortata est. Mox ipsa tãquam rea parricidii calumniis & verberibus acerbissimis ceditur, stabilisque instar muri in professione persistit quantumuis dolore ob filios afflicta humanitus, à senectute ad pueritiam tentandam conuersi singulos hortatur, vt sprete matre fidem detestentur. Singulis contra protestantibus pæna mortis iussu Cælaris irrogata: & filii quidem variè, mater capite truncato finiuit certamen.

*Surdi**ad ma-**lum.**Filiorū**& ma-**tris cō-**stātia.*

De S. Anna matre D. Virginis Deiparæ
ex VVicelii lib. 7. c. 61.

Tradi-
tio de
S. An-
na.

ET si Marianum & Lombardinum Martyro-
logia & denique Ioannes Montanus nullam
hoc loco Annæ mentionem faciant, quam tamen
indubitanter matrem matris Dei agnoscunt, non
possum tamē præterire, quin pro instituti mei ra-
tione ante aliquot sæcula de ea scriptum, siue il-
lud sit Hieronymi, siue alterius referam. Interim
certum est Annam fuisse matrem Mariæ non esse
Ecclesiæ figmentum, sed antiquissimam traditio-
nem siue Græcam, siue Hebraicam. Quid ad
nos Seleucus Manichæus, quicquid is interpre-
tatus de Mariæ & Apostolis? Tenemus Ecclesiæ
pœstica dogmata inuita etiam moderna hæresi. Ple-
cet Hieronymi iudicium inter verum falsumque
discernentis amplexi originum codices præteritis
affictis & adiectis. Si autem Annam vnus vxor-
rem mariti, eamq; matrem Deiparæ contra secta-
rios vix tuemur, qua ratione trium virorum con-
iugem defendemus? Cum altum apud veteres de
hoc sit silentium. Itaq; legimus in libello, quem
Hieronymus verbo tenus ex Hebræo transfu-
dit quod Ioachim & Anna parentes Deiparæ fue-
rint, ille ex Nazaret, hæc ex Bethlehem oriun-
da Dei timore & iustitia præditi, ob 70. annorum
sterilitatem constituerant tripartita bonorum di-
uisione in templi, pauperum & peregrinorum
& suum vsum vti sustentati spe proles à Deo de-
mum

Pietas
viri-
quo.

num impetrandæ precibus, & votis, & annuis sacrificiis Encæniorum à se obitorum. Postmodum cum Ioachim in Encæniis ab Isaaco frustra sacrificium tanquam Deo minus acceptabile ob sterilitatem coniugii reiiceretur, opprobrii huius dolore egressus vrbe ad agros ibique pastores & operarios commorantes angelico partus dandi nuncio recreatur, vt & eodem tempore domi suæ Anna, vterque igitur in aurea porta Solymorum (vt iussum) gratulabundi conueniunt, grati Deo. *Præsens*
Nata filiola Maria nuncupata trimula in Templo *ratio S.*
Dei seruitio mancipata ibidem cum aliis honestis *Ma-*
Hebræis puellis tanquam in cænobio in scientia *ria.*
legis discenda, & exercitio virtutum ad quartum ætatis annum perseverat. Posthæc Iosepho desponsatur non sine miraculo, vt ibidem refertur, ad cohonestandam desponsationem, & Messiaæ ortum prænunciandum S. Ioannes Damascenus li. 4. c. 15. Ortod. clarè loquitur de S. Anna matre Dei-
paræ & Ioachimo coniuge, cuius pater Barpanther ab eo vocatur, quia filius Panteri fuit. Epiphanius ita scribit. Ingressus est pater Mariæ in domum suam, vt à Deo acciperet id, quod per preces patris ac matris petatum erat nempe: vxor tua concipiet in vtero: quo firmiter perficeret cogitationem fidelis in promissione. Hoc verò factum est quibusdam in errorem. Impossibile est enim aliquem in terra generari præter hominum naturam solum enim ipsum decuit: soli ipsi natura cessit. Hic veluti Plastes & rei potestatem habens seipsum de virgine velut de terra efformauit,

*Cū Sa-
muele
compa-
ratio.*

qui de cælis descendit & carnem induit. Legatur Origenes super Matt. fol. 49. Nicephorus narrans priore historia sic scribit. Ut infans Maria à lacte materno iam abhorruit, & mammam attingere noluit, promissionem mater adimplet, & in templum ascendens iuxta votum eam Deo consecrat tertium iam tum ætatis agentem annum. Et sacerdos quidem tum eam tanquam sanctius quoddam donarium suscipere, & puellam in sacrario fouendam esse duxere ad antiqui illius Samuelis similitudinem. Itaque illa, ut res Diuina intacta & sacrosancta in templi sanctiore loco & adytis ipsis viuebat. Et deinde. Iosephus senio & honestate morum iam pridem bonæ fidei existimationem consecutus erat.

*De nutrice & antesignana S. Hippoliti
familie Concordia.*

Concordia Hippoliti nutrix zelo fidei ac animo locuta est, malle se inquam castos morum quam incestos viuere. Ob id plumbeis clauis eanim expulsa cadauer proiectum in cloacam honorari Christianæ sepulturæ substractum. Atque per suasionem reconditi in vestibus thesauri margaritarum & auri extractum nihil horum auidis ostendit; quare à Iustino sacerdote consortium familie mausoleo apponitur.

De S. Symphorosa & 7. Filiis.

Symphorosa vidua sancta præmiserat ad vitam virum Getulium & eius fratrem Amantium per inevitabilem Adriani Augusti Tyrannidem. Hæc delata cum filiis Herculi litare iubetur, nili-
tanda foret. Ipsa recusat, viroque in zelo optat coniungi utcumq; indigna Diuino sacrificio: nec poterat, nec volebat fidem Christo datam infringere licet verberanda & capillis suspendenda esset. Dein molari merfa ab Eugenio fratre inuenta sepelitur. Atrocius cum filiis ad templum Herculis fœuiebant ad palum alligatis & sigillatim punctim & cæsim percussis. Quorum nomina sunt. Crescens, Iulianus, Nomelius, Primitiuus, Iustinus, Staectus, Eugeni-
us. Denique in fossam coniecti cum inscriptione: Hic sit Biothanati, id est violenta morte defuncti. Quod nomen loco diu permanfit.

De SS. Sabina & Seraphina.

Seraphia virgo comes erat Nobilissimæ & Christianis fauentissimæ Sabinæ Valentini vxoris, quæ mutuis hortatibus se in fide confirmabant. Romam cum venissent, quærebatur Seraphia à Iudice in domo Sabinæ, quæ nec dimittebat ipsam, nec verebatur ipsius causam apud Iudicem agere. Post triduum vi protracta Sabinæ fauore silentis & æternas pœnas minantis iuuari non poterat.

Vindi-
Et ra-
tus.

terat. Itaque confessa constanter Christum corde
& ore duobus procacibus tradita ad violandum
precibus semianimes & mente captos reddidit:
quod agrè credens iudex denuò falluros in gra-
tiam eius mentis & loquelæ compotes reddidit.
Redeunte in orbem anno Sabina quoque iam du-
dum parata ad mortem fide, amore ieiuniis, pre-
cibus, operibus misericordiæ capite plaxa est con-
fiscatis possessionibus.

*De S. Afra & sociabus liberatis à peccato
& Dæmone.*

M. Ra-
derus
de SS.
Baua-
ria.

ERat stulta apud quosdam Ethnicos opinio-
eo magis propitiam esse Deam Venerem co-
lentibus, quo pluribus & grauioribus se inquinarent
ignominiis. Cui errori & lubricæ incontinentiæ
Afræ & matris triumque aliarum sociarum
mederi promptus & doctus S. Narcissus non
modò ad pœnitentiam prouocauit, quam septem
dierum ieiunio & precibus exegerunt, sed etiam
inhonestam domum Dæmonum immundorum
domicilium tum exorcismis, tum vnanimi oratione
& ieiunio larua ipsi conspicua exonerauit.
Hinc oppidanis pluribus exemplum pœnitentiæ
efficaciter est datum: & quatuor ob constantiam
fidei ignibus traditæ.

o * *
*

De SS. Anastasia & Theodota Matrona
miraculo liberatis à procacium
violentia.

A Anastasia nobilis Romana Ethnici & Faustæ
Christianæ filia Deos venerari reluctata
traditur Vlpiano, vt in eius coniugium consenti-
ret. Hic deductione in domum, ostentatione opû,
comminatione paratorum cruciatum, & lænarum
solicitatione blanda frustra laborans munitam *Vindi-*
precibus sublato in cælum intuitu fufis attracturus *ela folio*
visu orbatur & non multò post moritur. Eo pacto *citatio-*
liberata deuenit ad matronam Theodotam exulē *nis ad*
Bythinicam cum tribus filiis: quam frustra depe- *malū.*
ribat Diues Leocadius procator iacturam opum
præ animæ damno aspernatam. Nec iudex quic-
quam profecit ad debellandam minis & flagris *Vindi-*
constantiam matris & filiorum, aded vt Hyrtacus *ela ma-*
quidam nutu ludicis ad violandum raptam ab in- *licona-*
uisibili angelo testis ipse colaphum acciperet. De- *sus.*
mum cum filiis Nyceæ ignibus est consumpta.

De Dula ad mortem pudicitie
Tutrice.

Nicomediæ Christiana famula Ethnici sti-
pendiarii aded fidei, pietatis & castitatis al-
tè radices egerat, vt ne quid quam ab hero suo soli-
citaretur ad inhonesta, mortemque turpitudini
præeligeret, quam & miles ided ei nefarie inferre
non dubitauit.

De S. Adelheida Imperatrice III. Ottonum Augustorum coniuge matre, Auiam ex vita scripta ab Odilone Abbate, de qua & Canisius Tom. 5. ant. lect. Baronius ad annum Christi

sti 973.

III. Cō-
iux.

Adelheida Regina Coniux fuit Lotarii Regis filii Hugonis Italici Regis. Suscepta filia postmodum Lotarii Gallici Regis coniuge vidua fit triennio vixdum exacto. Qua occasione vltus Berengarius IV. Italiam inuasit, eique provincias ademittit, & bene verberibus multatam carceri includit: ex quo erepta aliquamdiu in syluis exul & famelica vixit, donec nutu Diuino Ottonis primi coniux facta, qui Berengarium grandi praelio apud Ticinum superauit. Natus ei filius postmodum Otto II. Cæsar parum beneuolè ipsam tractauit, licet respiciens Ticinum veniam rogatum miserit. Interim agebat apud fratrem Conradum Regem, cui vxor Mathilda in Burgundia coniux erat. Deinde cum Ottonis filii Græca Coniuge non bene conuenit, cuius odium nepotis sui Ottonis III. postmodum Cæsaris beneuolentia mitigauit. Itaque fuit trium Ottonum Augustorum coniux, mater, auia. Deuouebat ipsa se Diuino seruitio syncerè noctu & interdium ieiuniis, precibus, vigiliis, Eleemosynis, instructionibus, consolationibus, vnione dicordium & imperii, gaudio in

in prosperis & iustis successibus, dolore in aduersis. Thesauros non modicos in Egentes effudit, & cœnobîa Benedictini ordinis in Germania & Italia non pauca erecta: Ipsa se seruam Christi, alii matrem pauperum vocitabant. Donariis & pretiosa supellectile Ecclesias exornauit. Consueuerat adire Martyrum monumenta: vtque verbis Mariani vtar, erat ei in fide secunda firmitas, & in spe firma securitas. Ottonis filii defuncti animum *Felix* piacularibus sacrificiis, precibus & Eleemosynis *exitu*, Deo commendari curauit. Ipsa clara miraculis, sacramentis Synaxis & vnctionis munita cum sacerdote Litaniis recitans migravit.

De Quadam Maria Ancilla fideli in officiiis, & constante in pietate.

ERat Tertullo opulento Gentili ancilla Maria, quæ ieiunio se Christianam manifestauit, vt idcirco à Domina vapularet, & à Domino in carcerem coniceretur, & tandem iuxta legem in Christianos latam Iudici sisteretur: Qui cum diceret, oportet, vt culpa habeat supplicium & populus exemplum, eam exquisitis licitorum suppliciis tradidit, quæ pari constantia & orandi studio superauit. Post hæc iudex illam beneuolis verbis tentauit: quæ identidem respondit. Christum habeo, ergo nihil timeo: huic fide credo, charitate diligo, spe adhæreo, hunc sequor, confiteor, seruo, laudo, grata sum, placere contendo,

nec ab hoc per mortis supplicium separari permitto. Cur igitur hominum & Dæmonum iras pertimescam? His dictis tam immaniter cruciata, vt spectans populus misericordia commotus tortorem ab vltioribus vna voce absterreret dicens, interficere missus es non lacerare. Hæc puella non sacrificat, det igitur pœnam in creatam. Ita à pœnis relaxata spacium deliberandi, quod non petiit, accepit, proque Tertullo Damiano, sua causâ non reo, quem necdum dimissum sciebat, rogauit. Inclusâ denuo precum viderem sibi patefecit: Deusque Gentilium diuinitus adiudicauit, quibus visis magna multitudo conuersa clamauit: Magnus Deus Mariæ, magnus Deus Christianorum. Hinc nonnihil quiescit tempestas persecutionis.

Aliud exemplum.

S Eleutherius à teneris annis pietatis & eruditionis amator & cultor, perque graduum ordinum vitæ suffragantibus meritis ad Episcopatum euectus, auxit merita & gratiam prædicatione fidei, qua missum ad se capiendum conuertit. Tyrannidem Adriani quater & amplius victor euasit & superauit semel impositæ æri candenti, iterum ignitis cratibus, tertio in fo, & leonibus obiectus blandientibus, non nocentibus, desiderio æternæ quietis capite plexus. *currit*

currit Anthia pia piissimi filii mater, & tanquam germen flori adhærescens suo, prædicat Dei beneficium filio martyrii coronam largiti, ad quod assidue eum adhortata fuerat, & inclinata corpori sancti orabat, recordare, inquit, filii matris ingressæ in requiem à Deo tibi promissam. Quo cognito princeps eam percontari iubet, ut quid ita mortuo incubaret, respondit, ut cum filio perenniter victura nunquam ab eo separer, immo, inquit princeps, id iam iam senties, & plecti mandat capite.

*De SS. Chrysanto & Daria coniugibus
ex Romano Breviario.*

Ex gestis per Notarios Romanæ Ecclesiæ
Amonium & Varinum.

CHrysantus & Daria coniuges nobili genere nati fide etiam clariores, quam Daria mariti opera cum baptismo susceperat, Romæ innumerabilem hominum multitudinem hæc mulier, *Имми-
тери
сөөвер-
түүгү а
2. сөн-
инги-
буу.*
rum ille virorum ad Christum cōuerterunt. Quare Celerinus præfectus comprehensos tradidit Claudio Tribuno: qui iussit à militibus Chysantum vincitum cruciatibus torqueri: sed vincula omnia resoluta sunt: mox compedes, in quos coniectus fuerat, contracti. Deinde bouis corio inclusum in ardentissimo sole constituunt: tum pedibus ac manibus catena constrictis in obscurissimum carcerem detrudunt, ubi catenis solutis clarissima lux locum illustravit.
Daria

Daria verò in Lupanar compulsa Leonis tutelam dum in oratione defixa est, à contumelia diuinitus defensa est. Denique in arenariam, quæ est in Salaria, vterq; ductus, effossa terra lapidibus obstru- ti parem Martyrii coronam adepti sunt.

De SS. Mario & Martha ex Breuiario Romano.

Marius Persa nobili loco natus cum Martha coniuge pari nobilitate, & Duobus filiis Audiface & Abachum Romam venit Claudio Imperatore, vt Christianorum se pulchra venerarentur. Ibi Christianos in vincula coniectos fouebant, & opera & facultatibus suis sustentabant, & sanctorum corpora sepeliebant. Quamobrem comprehensi omnes, cum nec impiorum minis nec terrore commouerentur, vt Diis sacrificarent, tum admotis candentibus laminis combuisti, & vngulis ferreis sunt excarnificati. Postremò præcisus manibus & ad collum alligatus ducti per mediam Urbem via Cornelia ad terminum decimum ab vrbe Milliarium in eum locum, quæ Nymphe dicebatur, necantur. Ac pro pro Iesu Christi fide constanter perferenda vehementer fuerat cohortata, mox cæteris in eadem arenaria ceruices abscinduntur, eorumque corpora coniiciunt in ignem. Quæ semiusta Felicitas matrona Romana nobilis colligenda, & in sepulchro prædio sepelienda curauit.

Martha hor-
zarax
filiorū.

Ex P. Matthæo Radero Soc. Iesu parte
altera Viradarii Sanctorum. B. Iacopo
Tudertinus ex Italico. De doctrina
ipsius, deque coniugio ipsius & cau-
sa modoque institutæ vitæ
sanctioris.

PROdiit hic sanctissima B. Francisci discipli-
na de quo parum multa memini apud Latinos
legere; Italica lingua copiose eius vita in Francisca-
norum annalibus descripta est, ex quibus hæc,
quæ legis, translata sunt, tantòque vberius id fa-
ctum, quanto pauciora apud nos de B. Iacopono
hactenus cognita sunt. Iacoponus domo vber,
natus Tuderti, ciuitate, quinquaginta ab vrbe pas-
suum millibus distita nobili cum primis Benedi-
ctorum familia. Ab ineunte adolescentia iuris ^{iuris} studio ^{studium.}
ciuilibus prudentiæ studio impense dedit, cuius
demum cognitione absolutissima instructus, &
paratus Doctorisque appellatione publicè con-
decoratus, aduocatum strenuè in foro, & causas a-
gebat. Enimuerò cum esset ipse rei faciendæ, au-
gendæque apprimè intentus, honores etiam no-
minisque splendorem affectaret, ambiret luxum, ^{Vita} ^{lubri-}
insuper & res humanas vtraque manu amplecte-
retur, & artes fraudesque vulgo notas probe cal-
leret, diuino consilio matronam nobilissimam,
generis nobilitate, moribusque & virtutum orna-
mentis & rara præcipuè in Deum religione insignè
est

*Vxor
intime
pia.*

est sortitus vxorem. Ea portò tametsi mundum muliebre, cultumque vestium, vt interea qualis pro generis sui ratione non abhorreret, aut resugeret, adeoque vitæ huius delitiis an illicitis caperetur; videretur, vt marito licet perinuita, com cordiæ tamen cupida, omnia tum vana profanaq; cogitanti morem gereret, nihilo secius animo sanè perquam religiosa, cum corpus suum arcè contenteque haberet, externo cultus ornatu in ternas multo cultiores mentis virtutes cælabat.

*Mulie-
res la-
se.*

Cæterum cum fortè vnà cum pluribus matronis nobilibus, de viri voluntate, in ludis solennibus interesset, in ipso voluptatum illarum, & theatralis applausus feruore, luctuosum quid, quod gradia publica contaminauit, contigit. Pegma illud in quo consistebant spectatrices, corruit, & omnia illum scæminarum gregem oppressit, quæ ruinam nullam illæsam reliquit, hæc enim obruta est, huic oblæsa, alteri caput lauciatum, alteri brachia, huic crura luxata, & nonnullæ denique illico examinatæ concidere. Iacoponi coniunx continuo loquendi facultate destituta obmutuit, nec multo post viram desit, maritus & ipse muneris discrimine Deo ita volente, accepto de vxoris discrimine nuntio, aduolat animam propè agentem reperit vestem moribundæ vt in huiusmodi fieri calibus amat, conatur diducere. At qui illa, cum voce non posset, manu ob sistit, ne in oculis omnium deuclaretur. Arreptam ergo inter brachia soliterius in conclaue separatam deportat, hic dum cum expoliat, sub veste pretiosa iuxta, & superba nuda appret

*Cilicio
vxor
induta
inueta.*

appressum corpori perasperum deprehendit cili-
 cium; cum ad eam diem suam quoque coniugem,
 non minus, quam cæteras scæminas, sensuum ille-
 cebris & oblectamenti titillari credidisset. Enim
 verò tam euidenti testimonio se animi fallum cõ-
 perit & attonito similis constitit, cum tam arca-
 nam virtutem, vitæque disciplinam præter opi-
 nionem aduerteret. Exin tam altæ cogitationes e-
 ius mentem occuparunt, & velut defixerunt,
 vt extra se positus omnibus videretur. Cuius *Causa*
 stuporis seu mentis à sensibus alienationis cau- *conuer-*
 sa minimè erat ægritudo aliqua corporis, aut *tionis.*
 insolens animi perturbatio, sed sanctus ille do-
 lor, qui animum sanum, & vegetum ac spi-
 ritum Deo charum efficit. Proinde nouam
 quandam sui cognitionem consecutus adeo in
 Christi disciplina philosophari cocepit subtili-
 ter, vt in virum breui sanctissimum euaserit.
 Hic sanè dicto illi Apostoli locus esse videtur.
 Saluatur vir infidelis per mulierem fidelem. Ita
 serio relipiscens animo ad Deum conuerso &
 intimo cum dolore antea cta vita in memoriam
 reuocata, cum salutis suæ periculum probè co-
 gnosset, & quibus circumfusus erat tenebris con-
 spiceret, omnino vitæ rationes commutaret, tan-
 toque deinceps studio sub Christi, quanto prius
 sub mundi signis merere statuit, itaque reliquum *Defa-*
 vitæ vni Deo transcribere. Ingressus viam animi *rit sta-*
 demissionis à literis & muneribus, quibus in *tū pri-*
 vrbe fungebatur, se remouit, nec rei alteri *stinuum*
 magis

magis dedit operam, quam ut se vinceret, prauis
que appetiones rationi subiugaret, & vitæ supe-
rioris peccata expiaret. Quare fortunis postmo-
dum suis in egenos tributis, viliq; amictu indutus
S. Francisci familiæ, ordinis tertii nomen dedit.
torusque in eo fuit, uti ceu abiectissimus, & mor-
talium omnium postremissimus, ab omnibus de-
ridiculo despectuique haberetur.

*De simplicitate coniugum Matthæus Ra-
derus libro citato.*

*Nau-
fragio-
res per-
dita.*

Ioannes Moschus narrat, negotiatorem, ut fre-
quenter fieri consuevit, naufragio rem &
suam & aliorum fregisse, ipsumque solum am-
is omnibus seruatum, domique propè, & quod ac-
iunt, in portu perditu, creditores enim illo com-
prehenso, & in vincula coniecto, rem eius familiæ
rem totam proscripserunt, ita ut neque vxoris or-
namentis parcerent, mundumque muliebrem or-
namentum raperent, venderentque. Vxor secuta viri
in custodiam, & mæsta victo afsidens nusquam
victum illi necessarium poterat subministrare.
*Carce-
re in-
cludi-
tur.*

Ingressus est Dei missu carcerem homo copiosus
ut miseris benignè faceret, & fame confectis ali-
menta præberet. Coniecit hic oculos in femi-
nam viri sui casum flentem, forma & moribus
que emendatam, auocat mæstam à viro, seorsum
quærit, quid adsit: exponit illa mariti naufragium
& in fortunium, nomine creditorum: Sponte ille
pollicetur, se pro viro omnibus satisfacturum
si illa

si illa sibi velit satisfacere, melior simplex & casta, *Tenta-*
audiuisse ait olim ex Apostolo vxorem in pote- *tur si-*
state viri esse, percontaturam se maritum factu- *des cō-*
ramque, quicquid ille vellet, iuberet, perinde *ugalis.*
quasi in viri potestate esset, vxorem prostituere,
maritus quamuis infelix, noluit offenso Deo bea-
tus esse, nec libertatem corporis salute animi per-
mutare. Perge foror, renuntia conditionem ho-
mini, & nega. Aderit nobis Deus alia via, qua
malum hoc præfens euadamus, rediit illa ad alte-
rum, & maritus, inquit, negat fieri posse, quod pet-
tis. Audiit hæc & per fenestram obseruauit o-
mnia latro, in eandem caueam compactus, mira-
tusque coniugum integritatem ac fidem, qui ante
nullam de Deo cogitationem admiserat, horum
facto impulsus in seipsum descendit, & altum in-
gemiscens. En hi coniuges vltima infelicitate
pressi honestatem pecuniæ anteponunt, liberta-
tem negligunt, ego mortalium omnium perdi-
tissimus auri quærendi causa tot innocentes ma-
ctauit, & salutem in vltimum discrimen adduxi.
Per fenestram ergò allocutus verumque. Animad-
uerit, inquit, castam fidem vestram, cui pecunias
& libertatem posthabuistis, ego Sicarius, & præ-
do mox vltimo supplicio necandus, serò tandem
de male perpetratis dolo. Vos ite ad illum lo-
cum, (quem designabat) ciuitatis, & effodite, quod
ibi condidi aurum, dissoluite nomina creditori-
bus, de reliquo viuite, votisque vestis Deum mihi
propitiate. Ducto post vnum alterumue diem la-
trone ad supplicium, vxor negotiatoris vbi nam
explo-

*Remu-
nera-
tur.*

explorem, an vera promiserit occisus? Iussa ire & fodere reperit ditiozem ollam Euclionis olla, & ex illa paulatim, ne res animaduertetur, creditorum nomina deleuit, maritum vindis exemit, & in pristinum propè felicitatis statum reposuit. Tanti est castitatem colere, cui semper diuina prouidentia patrocinator.

Aliud par coniugum.

Ignorantia.

Tulerunt & nostra ferè sæcula his non inferiora coniugum exempla, tanto magis admiranda, quando corruptiores hodie vulgo sunt mores. Vixere vna coniuges totam vitam tanta simplicitate, vti nunquam se mutuo in geniali toro contingerent nec id voto aut consilio, sed ignorantia, quod alium coniugii vsum nescirent, quam vt eodem lecto, lecto, mensa non secus ac in aliis familiis liberi, vterentur. Cum alter coniugum ad cælestes inde thalamos abiisset, nuptie vixor, nihil eiusmodi à primo marito à se flagitantem relaturam se rem integram ad iuris diuini consuetos. O felix seculum quod tantam in tanta hominum peruersitate protulit innocentiam, omnibus ante seculis inauditam: Principum generis humani conditorum felicem in beatis Paradisi campis statum, ante gustatum fatale pomum in memoriam quodammodo reducerunt. Et verò plura hoc genus numerarim, nisi superessent, quae laudare possem.

Exempla ex Henrici Spondani Soc. Ies
 su, historia Epitomes Baronianæ
 ad verbum.

Cum Gregorius Cæsariensis Presbyter Cæ- *Grego-*
 clarea vêturus ad publicum Patrum conven- *ris*
 tum Nazianzo transiens diuertisset apud Grego- *Nazi-*
 rium Patrem Gregorii cognomento Nazianzeni, *arzeno*
 præsto fuit vna cum aliis Episcopis baptismo e- *Pater*
 iusdem Gregorii Senioris qui cum hætenus Gen- *Grego-*
 tilis extitisset, tandem miraculis & visionibus in- *rusus.*
 ductus, ac sanctis piissimæ vxoris precibus votisq; *Vxores*
 adiurus, fidem Christianam amplexatus est, & non *possunt*
 ita post in locum Episcopi, qui eum baptizauerat, *mar-*
 præcedentibus prophetiis electus est in Episcopu *tos con-*
 eiusdem ciuitatis Nazianzenæ, sicut rem gestam *uere*
 pluribus narrat Gregorius eius filius oratione ha-
 bita in funere Patris: defunctus est autem pater,
 cum annos 45. eidem Ecclesiæ præfuisset natus
 annos fermè centum: materque eiusdem, qua pa-
 ter ætatis, haud diu superstes extitit. Post quorum
 mox obitum (conantibus frustra S Basilio, aliis-
 que Episcopis ac ciuibus eum retinere) ipse fuga
 se abripiens profectus est Seleuciam ad memo-
 riam S. Theclæ, quo frequens tum fidelium pere-
 grinatio esse consueuerat ibique permanfit vsque
 ad Valentis Imperatoris necem.

Quemadmodum anno Christi 527. Frumen- *Mio-*
 tius captiuus ab Athanasio Episcopus creatus viam *lier ca.*
 Indis ad Fidem aperuit, quorum infinitam mul-
 titudi-

- Captiui** titudinem signis ac miraculis, editis conuertit
alios eodem tempore captiua quædam sæmina Chri
possunt stiana exemplo pietatis & austerioris vitæ, ac se
conuertere. ma editorum miraculorum, sanitatisque tum aliis
 tum ipsi Regina precibus suis restituta Iberos
 populos (siue dixerimus authore Plinio Iberos)
 vnâ cum ipsorum Rege Bacurio dicto, ad veritate
 cognitionem perduxit, effecitque vt ab illis lo
 gatio ad Constantinum Imperatorem mitterentur,
 qua eum rogarent sacerdotes ad se mitti, qui ca
 ptum munus explerent. Narrant hæc pluribus
Theo- Theodoretus, Socrates, Sozomenus, Rufinus
dolinda. Cum Theodelinda Longobardorum Regina de
 functo priori rege marito popularium concessio
 ne regnum retinisset, Agonem siue Agilulphum
 secta Arianum sibi virum iunxit, qui per ipsam
 nâ cum vniuersis Longobardis, qui Gentilitate
 aut Atheismi impietatibus irretiti erant, con
 uersus est ad fidem Catholicam & in baptismo
 nominatus est Paulus. Quibus videas magno
 Dei consilio factum esse, vt robustissimæ gentis
 eademque indomicæ siue Christiano siue Co
 tholico nomini insensissimæ Franci, Gori, & Lon
 gobardi auitis abdicatis erroribus conuerti su
 rint ad verum Religionis cultum, Franci in Gal
 lia per Crotildem Reginam Burgundam, Gori
 in Hispania per Ingundem Francam, Longobar
 di in Italia per Theodelindam Bauaram.
Sophro- Anno 309. Sophronia nobilis Romana ma
issa. trona, cum à Maxentii satellitibus abducenda ad
 stuprum esset, consentiente etiam præ metu ma
 tris

rito Præfecturam agente, exiguo temporis spacio postulato, quo se decenter ornaret, in cubiculum suum ingressa gladio sibi transfixit pectus, ac mortua concidit. Porro quamuis violentas sibi manus inferre, nec gentilis nec lex Christiana concedat, tamen (quod de Samsone S. Aug. ait) quia latenter hoc Spiritum S. iussisse putandum est, Sophronia extra illorum classem reponenda est. Sicut & Pelagia Virgo Antiochena, quæ cum matre & sororibus hac eadem persecutione manus carnificis & sententiam principis leonibus illudendas tradentis effugerunt; Pelagia è sublimi domus tecto præcipitem se dando, mater & sorores aquis se immergendo; quas ob præclarum facinus S. Ambrosius miris extulit præconiis, & S. Chrysostomus pro concione laudavit, earundemque tantis nominibus Eusebius & Aug. meminisse videntur. Sic & Athanasius scribit nonnullas Virgines Alexandrinas, dum grassarentur in eas Arriani, sese in puteos præcipites egisse. Extantque alia complura eiusmodi exempla admiranda illa quidem, sed non facile imitanda. Illud verò planè egregium Euphrasie Virginis Nicomediensis, quæ eadem persecutione Diocletiani ad lupanar itiducta, cum ab intromisso iuvene esset violanda, ad mercedem ingentem conseruatæ pudicitie pollicita, pharmacum aduersus quoscunque ferri aut telorum ictus, simulque cera oleo liquefacta collum suum inungens vim remedii in se experiri hortata vnico eiusdem iuuenis gladii ictu & suæ virginittatis integritati prospexit, & co-

*Fæmi-
na pos-
sunt ser-
uare, si vo-
lunt.*

ronæ martyrii percupidè lucrum fecit. Recentior hæc Nicephorus : quæ vulgaris ille poeta, hæc ex parte nec nominandus, impiè poeticis figmentis attexere non est veritus.

Publia.

Anno Christi 362. enituit inter fœminas magno præconio veneranda matrona nomine Publia, quæ secum habens chorum virginum perpetuam castimoniam professarum, quancuncq; Iulianus illac prætergrederetur, cum eis canebat illos potissimum psalmos, quibus debilitas simulacrorum scitè deridetur. Illis autem conticescere iussis, sed maiori alacritate perseverantibus iratus Imperator Publiam ad se adductam per fratellum verberari, & genas manibus cruentari iussit.

Fœmina post mortem maiore virtute contra nis.

Fœmina Ver- cellen- sis.

Anno Christi 367. Refert Amianus de Græviani nimia seueritate in puniendis quibuscunque leuissimis delictis. At superauit, inquit, omnes feritas aduersus Christianam tœminam Vercellensem exhibita, quæ à marito postulata reus innocens criminis adulterii, exquisitis diu tormentis lacerata, nec vnquam adducta se falso accusare, ex confessione tamen adolescentis, qui stuprum admissum vi tormentorum asseruit, vnà cum illo capitis damnata est. Sed cum adolescentis ad primum statim ictum amputatum esset gladio caput, ipsa septies icta, nec tamen caesa, nisi quod mucro lethalis leuiter perstringentem cutem, rasuræ modicæ sanguinem adspersit, quasi tamen mortua ad tumulum elata, inde viua ducta sanata est. Quam rem gestam luculentè stylo S. Hieronymus persecutus est planè de-

Fœminarum innocētia à Deso- let de- fends.

Stans feueriffimi principis per ministros crudeliores feuentem nimium in perfequendis delictis ardorem, quo innocentes quoque interdum puniri contingeret.

Anno Chrifti 371. Cum Valens Imperator *Mu-*
 Antiochia recedens in fuperiorem Syriam pere- *lier or-*
 grinaretur, Edeffam profectus caufa magnifici vi- *rhodo-*
 dendi templi S. Thomæ Apoftolo dicati, fancti- *xa.*
 tate & hominum frequentia celeberrimi, confe-
 cta ibidem magna Orthodoxorum multitudine,
 qui quod Ecclefiis priuarentur in campo ante ci- *Fæmi-*
 uitate conuentus agebant; Modestum præfe- *ne per-*
 ctum contumeliosis verbis arguens, pugnoque *patien-*
 maxillam percutiens, quod eiusmodi conuentus *tiam*
 fieri permiffisset, imperauit vi multitudinem dif- *posuiffet*
 sipare, virgisque ac fultibus cædere. Quod exequi *vince-*
 præfectus fatagens dum per forum tranfired, mu- *re.*
 lierculam vidit infantem manibus geltantem, ac re-
 properantem: qua interrogata cum accepiffet eam
 ad reliquam Catholicorum multitudinem festi-
 nam contendere, vt vna cum paruulo infante cæ-
 dem orthodoxis intentatâ subiret, obftupefactus,
 & ex eius animo aliorum omnium flagrans mar-
 tyrii deliderium perfpiciens, rem ad imperato-
 rem detulit, cædemque illis frustra illatam fore
 docens, commonuit præcipere, vt abftineretur à
 nece populi. Narrant hanc fufius hiftoriam

Theodoretus, Socrates, atque
 Sozomenus.

* * *

V 4

Ex

Ex annuis literis Soc. Ies.

1604.

*Opifices pos-
sunt se
cū suis
salua-
re.*

DE Aniciensi quodam Virginis Assumptæ Alumno hæc memorantur. Vnus artificiosus futur, alioqui imperitus tanto cum pietatis sensu motibundus vim mortis perferebat, vt domesticos externosque non semel in admirationem raperet, O quam bonum inclamabat, ferre iugum Dumini ab adolescentia! Quam iucundum relicto sæculi sordibus in cruce Domini gloriari! Video B. Stephanum stantem à dextris Dei filii, nimirum vt mihi currenti aut potius cursum consummanti brauium æternæ felicitatis præterat. Post aliquot dies aduocatis, quos habebat, filiis duobus, maiori natu dixit: fili, imminet mihi, Deo iudicantem, dies supremus: vnum à te velim, quod vt facias, enixè postulo, & impero: mihi videlicet vt succedas, meumque; vt occupes locū in sodalitate Assumptæ Virginis: tum ad minorem conuersus, ni pellem, inquit, moresque mutaueris, faciam meis apud Deum precibus, vt ante annum mortem cum vita commutes. Et verò eum propria non fefellit opinio: nam & ille sodalitati nomen dedit, & hic miserè dicam, an impiè? ante nonum mensem extinctus est.

Ex R. P. Andrea Schotto Soc. Iesuli:
bro de bono silentii c. 22.

Magnum sanè, vt est reuera, Christiano videatur, cupiditati imperare, maius verò ac præ-

præclarior providere, ne quis hoc morbo corripia-
tur. Cui malo remedia colligamus, & quidem ex
Isidoro D. Chrysofomi Auditore: cuius ego nu-
per sacrarum lectione epistolarum captus, quæ par-
tem maximam sacræ scripturæ loca explanant,
partim etiam egregiè informât, hæc mihi decerpsi,
& vobiscum sine invidia communico. Sic enim
Palladio Episcopo suadet. Qui sacerdotum, inquit,
munere funguntur, sanctiores, cautioresque illis
esse oportet monachis, qui ad montes se contule-
runt. Hi enim sibi duntaxat: illi verò sui & plebis
curam gerunt. Illi in oculis versantur, omnes
que eorum vitam perscrutantur, atque explorant,
hi sua vulnera & adolescentiæ vitia deplorant,
coronas sibi neccentes. Si qua igitur necessitas
cum sceminis colloqui cogat, oculos humi deie-
ctos habeant, cumque pauca, quæ illas erudiant,
locuti fuerint, statim auolent, ne fortè diuturna
consuetudo vires emolliat atque infringat. Quod
si à mulieribus honorari cupis, spiritalem virum
id minimè decet. Quare nihil tibi cum scemi-
nis commercii sit ac tum demum ab illis hono-
rem consequeris. Muliebre enim ingenium hoc
est: intolerandam se præbet, cum quis ipsi blan-
ditur, admiratur contrà ac suspicit, qui maiori
præditi libertate autoritate apud eas v-
tuntur ampliore.

* *
*